

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Vrije Basisschool Mater Dei te ERPS-KWERPS

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	12575
Instelling	Vrije Basisschool Mater Dei
Directeur	An LAMBRECHTS en Leen VERHOOGEN
Adres	Engerstraat 10 - 3071 ERPS-KWERPS
Telefoon	02-759.65.33
Fax	02-759.87.45
E-mail	info@vbs-erps-kwerps.be
Website	www.materdei-ek.be
Bestuur van de instelling	Mater Dei
Adres	Engerstraat 10 - 3071 ERPS-KWERPS
Scholengemeenschap	De Zevenster
Adres	Van Frachenlaan 25 - 1820 STEENOKKERZEEL
CLB	Vrij CLB Leuven
Adres	Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN
Dagen van het opvolgingsbezoek	08-05-2015
Einddatum van het opvolgingsbezoek	08-05-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	08-05-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Eddy LAMBERTS
Teamleden	Frans DE BIE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN).....	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Lager onderwijs: leren leren.....	4
3.2 Lager onderwijs: sociale vaardigheden	6
3.3 Inbreuken op de regelgeving.....	8
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	9
5 ADVIES BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 28-11-2011 tot 01-12-2011 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01-12-2014 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- **regelgeving**
- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Lager onderwijs - Leergebiedoverschrijdend

leren leren
sociale vaardigheden

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

Omwille van de gewijzigde regelgeving (Decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, art. 62 §1 9° en art. 71) beschouwt de onderwijsinspectie het tekort voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' als opgeheven.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Op basis van allerlei vaststellingen tijdens de vorige doorlichting kreeg de school van de onderwijsinspectie onder meer de opdracht om, op het niveau van het lager onderwijs, de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' (vanaf nu LOET LL genoemd) meer planmatig en geïntegreerd na te streven.

Om het tekort aan te pakken volgde de schoolleiding nascholing en tekende ze op basis van de opgedane expertise een verbetertraject uit. Hierbij creëerde ze tijd en ruimte om met het hele leerkrachtenteam de LOET LL uitgebreid en diepgaand te bestuderen. Tevens zette de schoolleiding sterk in op de uitwerking van een gelijkgerichte visie en op de realisatie van een schooleigen planning. Door een samenspel van overleg- en werkmomenten, tijdens onder meer de personeelsvergaderingen, wist ze hierbij het leerkrachtenteam eveneens te inspireren en te motiveren om binnen elke klaswerking de LOET LL gericht aan bod te laten komen.

Lovenswaardig is dat de schoolleiding ervoor opteerde om bij het verbeterproces ook de kleuteronderwijzers te betrekken. Ze vond het namelijk belangrijk om al van in de kleuterafdeling acties te ontwikkelen, of om bestaande initiatieven verder vorm te geven, als basis om de LOET LL in de lagere afdeling meer gericht na te streven.

Vanuit de intentie om de gemaakte afspraken doeltreffend op te volgen en de leerkrachten hierbij aan te sturen, organiseerde de schoolleiding meerdere formele klasbezoeken. De schoolleiding kreeg zo zicht op de manier waarop de meeste leerkrachten de LOET LL vertaalden naar de eigen klaspraktijk.

Om de onderwijzers in de lagere afdeling een duwtje in de rug te geven en hen de kans te bieden om op basis van bruikbare lesvoorstellen concreet met de LOET LL aan de slag te gaan, kocht de schoolleiding recent een onderwijsleerpakket aan. Dit leerpakket sluit nauw aan bij de schooleigen visie en

reikt de onderwijzers tal van tips aan die bruikbaar zijn om bij de leerlingen een goede leerhouding te ontwikkelen. Tevens biedt het pakket aan de leerlingen oefeningen aan waarmee ze informatie kunnen leren verwerven en verwerken én bevat het voor hen suggesties om problemen gericht aan te pakken met behulp van bepaalde strategieën.

Momenteel volgen de meeste onderwijzers de opbouw van het leerpakket veeleer systematisch en consequent. Toch zien enkelen van hen al expliciete mogelijkheden om linken te leggen tussen de LOET LL en de verschillende leergebieden. Zij creëren kansen om deze LOET meer functioneel en geïntegreerd aan bod te laten komen binnen de dagelijkse klaswerking.

Sinds de invoering van het leerpakket zijn de onderwijzers alvast gericht bezig met allerlei methodieken om informatie op overzichtelijke wijze voor te stellen. Zo maken zij hun leerlingen vaardig in onder meer het werken met stappenplannen, schema's, kernwoorden, mindmaps en woordspinnen. Aspecten van 'leren leren' en 'leren studeren' komen in de verschillende klassen nu duidelijk aan bod.

Met de schooleigen planning en het leerpakket beschikt het schoolteam over mogelijkheden om de volledigheid, de evenwichtige opbouw en de verticale samenhang van de LOET LL over de leerjaren heen te bewaken en geregeld te evalueren. De onderwijzers hebben tevens zicht op wat er in andere leerjaren op dit vlak gebeurt.

Opmerkelijk is dat de schoolleiding de verworven competenties en overlegcultuur als hefboom hanteert om andere vernieuwingen aan te pakken en bespreekbaar te stellen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De meeste onderwijzers maken gebruik van ICT-apparatuur (informatie- en communicatietechnologie), informatieve boeken, atlassen, naslagwerken, ... om de LOET met betrekking tot informatie opzoeken en verwerken doelbewust aan te bieden.

Er zijn afspraken op schoolniveau over de graduele opbouw van wandplaten in het klasbeeld. De visualisatie van de zelfinstructiemethodiek, oplossingsstrategieën, heuristieken, algoritmes, referentiematen, ... krijgt in elke leergroep voldoende aandacht. De onderwijzers wenden onder meer ook onthoudboekjes aan als middel voor de leerlingen om zelfstandig tot oplossingen te komen.

De agenda van de leerlingen, die nauw aansluit bij het onderwijsleerpakket, heeft als dynamisch registratie-, communicatie- en planningsdocument een belangrijke functie bij het zelfstandig kunnen aanvatten en verwerken van huistaken en lessen. Het noteren in de agenda van een tijdsinschatting als middel om de werktijd te bewaken en te evalueren, vormt binnen dit kader nog een werkpunt.

Het leerkrachtenteam benut de mogelijkheden van een elektronisch platform om documenten (verslagen e.a), ideeën, lestips, ... onder meer over de LOET LL te delen met elkaar.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De onderwijzers evalueren vooral op leerlingniveau geregeld de realisatie van de LOET LL. Een jaarplan, waarin aanwijzingen, criteria en afspraken staan geformuleerd, biedt hen hierbij houvast.

De rapporten geven een beeld van de evolutie die de leerlingen voor leren leren

doormaken. Toch kan het leerkrachtenteam hieraan nog sleutelen zodat de ouders een breder zicht krijgen op de werk- en leerhouding van hun kind.

Op schoolniveau reflecteert het schoolteam over de vraag of het verbetertraject loopt zoals werd gepland en gaat het na of eventuele bijstellingen noodzakelijk zijn.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De grondige aanpak van de LOET LL zorgt ervoor dat de leerkrachten op dit vlak een goede kijk hebben op de evolutie van de leerlingen. Tijdens het zorgoverleg komen, meer dan vroeger, leerlingen ter sprake met problemen inzake 'leren leren' of 'leren studeren'.

Geregeld organiseren de leerkrachten hoeken- of contractwerk. Ze bieden de leerlingen zo kansen om zelfstandig of in groep taken af te werken of om nieuwe opdrachten uit te voeren. De leerkrachten hebben hierbij herhaaldelijk aandacht voor onder meer de leer- en werkhouding van elke leerling, coöperatieve werkvormen, leren van elkaar, actief leren, zelfsturing en de bespreking van oplossingsstrategieën.

Leerlingen met ontwikkelingsvoorsprong ontvangen geregeld extra oefeningen zodat ook zij op hun niveau voldoende uitdaging krijgen om leervorderingen te maken.

Tweejaarlijks organiseert de school voor de ouders en de leerlingen een infoavond met betrekking tot de LOET LL. Ze wil de ouders zo op de hoogte brengen van de schooleigen visie en de specifieke aanpak. Tevens wil ze hen suggesties aanreiken in het kader van huiswerkbegeleiding.

3.2 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

Voldoet

Omwille van de gewijzigde regelgeving (Decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, art. 62 §1 9° en art. 71) beschouwt de onderwijsinspectie het tekort voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden als opgeheven.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen en de verhoging van hun sociale vaardigheden zijn schoolprioriteiten. De beide schooldirecteuren en de beleidsondersteuner hebben het verbeteringstraject voor de sociale vaardigheden na de vorige doorlichting systematisch en doelgericht uitgewerkt. De schoolleiding volgde het implementatietraject van nabij op met onder meer klasbezoeken en leerkrachtengesprekken in functie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen. De onderwijsinspectie stelt dan ook vast dat het schoolteam op dit vlak een grote vooruitgang boekte.

Het schoolteam heeft bij de uitvoering van het verbetertraject zowel de kleuter- als de lagere afdeling betrokken. Het richtte een niveau-overschrijdende werkgroep op. Deze zorgde voor een schooleigen visietekst en planning. In de kleuterafdeling werken de kleuteronderwijzers vooral met animaties om de verschillende sociale vaardigheden te visualiseren. Samen leven en samen spelen zijn de focusthema's. De onderwijzers van de lagere afdeling schakelen een onderwijsleerpakket in. Zij integreren de leerinhouden in het onderwijsaanbod van de verschillende leergebieden. Waar het schoolteam voorheen sommige thema's schrapte, sprak het nu af om alle thema's aan bod te laten komen. Waar de onderwijzers het onderwijsleerpakket voorheen als handboek gebruikten,

laten de onderwijzers zich er nu flexibel door inspireren.

Het domein samenwerking krijgt aandacht bij gevarieerde werk- en groeperingsvormen. Het schoolteam bevordert coöperatief leren, dat vooral in de drie hogere leerjaren op kruissnelheid komt. De zorgverbreding is afgestemd op de klassen van een leerjaar, zodat de leerlingen geregeld klasdoorbrekend samenwerken. Tijdens projectweken werken leerlingen van verschillende leerjaren intensief samen. Muzische activiteiten ondersteunen de sociale vaardigheden. Ook de leerkracht lichamelijke opvoeding bouwt mee aan de uitbouw van de sociale vaardigheden. Hij geeft aandacht aan fair play en hecht belang aan het welbevinden van de leerlingen. Een specifieke methodische aanpak van het domein relatiewijzen die vroeger in de hele school gebruikt werd, komt nu vooral tijdens de meerdaagse excursies aan bod.

De werkgroep sociale vaardigheden richt zich ook op pestpreventie. Het schoolteam maakte de nodige afspraken en werkt samen met de ouderaad. De leerlingen ontspannen zich tijdens de speeltijden met gevarieerde en aantrekkelijke spelmaterialen en leesoffers. Om de lange middagspeeltijd te overbruggen, voorzien de onderwijzers sportactiviteiten. Zij geven aan dat zij geen formeel pestactieplan opstelden, omdat volgens hen elk pestgeval uniek is en een op maat gesneden aanpak nodig heeft. Hoewel sommige ouders druk op het team zetten om zo'n plan op te stellen, houdt het schoolteam dit bewust tegen. Om snel te kunnen ingrijpen wanneer nodig, bespreken de onderwijzers de eventuele pestincidenten tijdens de wekelijkse briefing. In de praktijk besteden de onderwijzers heel wat tijd aan kind-, groeps- en klasgesprekken. De mate waarin zij de sociale relaties in de klas met een sociogram in kaart brachten, is leerkrachtafhankelijk.

De onderwijzers hebben aandacht voor de gespreksconventies. Hierover maakten zij de nodige graduele afspraken, die in alle klassen visueel ondersteund worden. De onderwijzers van de hogere klassen geven aan dat hun leerlingen bij de aanvang al heel wat gespreksconventies beheersen.

Materieel beheer

Uitrusting

Ontwikkelingsmaterialen

Leermiddelen

De onderwijzers gebruiken de klaswanden functioneel om de sociale vaardigheden te ondersteunen met prenten en teksten over klasafspraken, gespreksconventies en maandthema's. Ook pestpreventie krijgt hierbij de nodige aandacht. Uit de reacties van de leerlingen kan afgeleid worden dat zij deze visuele ondersteuning goed begrepen hebben en dat de sociale vaardigheden geregeld aan bod komen.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Kindvolgsysteem

Leerlingvolgsysteem

Gericht op bijsturing

De inspanningen in functie van sociale vaardigheden krijgen de nodige aandacht in het rapport.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Beeldvorming

Zorg

Dit verslagonderdeel werd geïntegreerd en mee beschreven onder de rubriek 'curriculum'.

3.3 Inbreuken op de regelgeving

Voldoet

Conform de regelgeving diende de school de schooleigen planning met betrekking tot de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' en 'sociale vaardigheden' verder uit te werken (zie decreet basisonderwijs art. 44) . De onderwijsinspectie kon vaststellen dat de school nu in voldoende mate tegemoet komt aan haar maatschappelijke opdracht.

Opmerking: Deze regelgeving behoort niet tot de erkenningsvoorwaarden. Het al dan niet naleven ervan heeft dus geen impact op het advies voor verdere erkenning.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **lager onderwijs**.

5 ADVIES BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies betreffende de overige regelgeving: **GUNSTIG**

Het inspectieteam stelde geen inbreuken vast die voor verder gevolg doorgestuurd worden naar de bevoegde administratie.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Eddy LAMBERTS de inspecteur-verslaggever	An LAMBRECHTS en Leen VERHOOGEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	